

"Vesilelerde niyetin tesiri azdır. Maksadın hakikatini tağyir etmez. Çünkü maksut, vesilenin vücuduna terettüp eder; içindeki niyete bakmaz." ifadesini açıklar mısınız?

Yine İngilizler kendilerine karşı çıkan kuvvetlerin millet nezdinde itibarını düşürmek için böyle bir fikri işaa ediyorlar. Burada kastedilen **Kuvay-ı Milliye** hareketinin kendisi değil, onu sevk ve idare edenlerden bir kısmının niyeti Anadolu'yu işgalden kurtardıktan sonra, hilafeti kaldırıp, yerine dinsiz bir rejim inşa etmektir. Bu niyeti sezenler, Kuvvay-ı Milliye hareketine lakayt, hatta karşı bir tavır sergiliyorlardı. Üstat da bu davranışın yanlış olduğunu, işgale karşı Kuvay-ı Milliye hareketini desteklemek gerektiğini söylüyor. Bu yüzden Kuvay-ı Milliye ile onu sevk ve idare edenlerin niyetini ayrı tutmak gerektiğini vurguluyor.

"Vesilelerde niyetin tesiri azdır. Maksadın hakikatini tağyir etmez. Çünkü maksut, vesilenin vücuduna terettüp eder; içindeki niyete bakmaz."

"Meselâ, ben bir define veya su bulmak için bir kuyu kazıyorum. Biri geldi, kendini saklamak veya orada muzahrafatını defnetmek için, bana yardım ederek kazdı. Suyun çıkmasına ve define bulunmasına niyeti tesir etmez. Su, fiiline, kazmasına bakar, niyetine bakmaz. Bunun gibi, onlar bizi Kâbe'ye götürüyorlar. Kur'ân'ı yüksek tutmak istiyorlar. Bütün felâketimizin menbaı olan Avrupa muhabbetine bedel, husumetini esas tutuyorlar. Niyetleri ne olursa olsun, bu maksatların hakikatini tağyir edemez."(1)

Üstad Hazretlerinin "**kuyu kazma örneği**" meseleyi gayet güzel izah ediyor aslında. Ama biz yine ikinci bir örnek ile meseleyi teyit ve tekit etmeye çalışalım.

Birisi Sultan Ahmet camiinin kıymetli bir eserini çalmak için arabası ile İstanbul'un yolunu tutsa, giderken yoldan birisi el kaldırıp bu arabaya binse. Bu binen adamın niyeti de Sultan Ahmet camiinde namaz kılmak... **Şimdi araba her ikisini de maksut olan camiye götürüyor.** Aynı araba ile biri günah işlemeye giderken diğeri sevap işlemeye gidiyor. Araba burada bir vesile olup her iki niyete de hizmet etmiş oluyor. Şayet niyet vesileye tesir etmiş olsa idi, camiye namaz kılmaya giden adamın sevap alamaması gerekirdi.

Araç ve vesileler amaca giden nötr sebeplerdir; bunlar niyete değil amaca

---

hizmet ederler.

(1) bk. [Hutuvat-ı Sitte, Dördüncü Hatvesi.](#)